

مشرط القلم

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارند.

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوبه
قبول اولنور

درج ابدلته بن آثار اعاده اولنور

دیر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و به اخص کرم سیاسی و کرم اجتماعی و مدنی احوال و مشوریه اسلامیه و به بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلی

سنه لکی

التي آیلنی

ممالك عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	غروش
روسیه	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالك اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاسیخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۱۰۴

۲۶ شعبان ۳۲۸ پنجشنبه ۱۹ اغستوس ۳۲۶

دردنجی جلد

مدافعه یازدقلمی برائده دخی امپراطور (مارقوس اورلیوس) ك المانلره وقوعبولان محاربه سنده اردوسی صوسزلقدن تلف اولمق اوزره ایکن خرسیتیان عسکرینك استسقا دعالری اوزرینه برچوق یاغمور یاغمش اولدینی وصاعقه لری ایسه دشمن اردوسنه اصابت ایلدیکی وبونك اوزرینه ایمپراطور سسنايه یازدینی نامه ده هرکیم ایسترسنه خرسیتیان دینه دخوله مأذون بولندینی وخرسیتیانلره ظلم وغدر ایدیلماسی خصوصی امر وتوصیه ایدلیدیکی محرردر حالبوکه اشبور وایتك صرف کذب ودروغ اولدینی مورخ (قوسیوس) دلائل مثبتیه سیله ذکر وایراد ایلکده در.

ثانیاً برطاقم راهلر بعض عقائد نصرانیته عامیه قارشو اثبات ایچون نام مستعار ایله کتاب یازوب ملل واقوام سائر رؤسای روحانیه سنه اسناد وانلره استدلال واسه تشهاد ایتدیکلری دخی مثبتدر. مثلاً فارسیلرک رئیس مذهبلری اولان (زردشت) ه نسبتله برائر تحریر وانه حضرت عیسانك ورود وظهوری نقل وتزیر ایدلیدیکی کي بت پرستلرک معبودلری اولان (سبیل) ه نسبتله بر (اوراقل) تسطیر وانه دخی حضرت عیسانك بعث ونشوری روایت وتحریر ایدلیدیکی درمیان اولنیور. حالبوکه اشبو هرایکی اثر مصنوع وراهلر طرفلرندن یازلمش خرافات اولدینی (کوزابون) (بلوندل) والاسیوس وسائر مورخلر دلائل وبراهین مسلمه ایله اثبات ایلشلددر.

ثالثاً اوزمانلرده بوکي یلانلره (دروغ مصلحت آمیز) تعبیر ایدیلور، وعموم راهلرجه مجاز عد اولنوردی.

راهلرک بوکي اکاذیب مصنوعه وروایات ملفقه ومختلفه لرینه بیکلرجه دلائل ووقائع ایرادی ممکن ایه ده متأخرین مورخین بوکي وقائی اوقدر واضح صورته ایراد واثبات ایلشلددر که ارتق طرفزدن ده ایروجه ذکر وایرادینه حاجت قالماشدر.

عالم اسلام

مقالات

ایرانک ماضی وحالته بر نظر

— ۲ —

بعدالاسلام ایرانیلرک اسلام تاریخده اوینادقلمی رولک اهمیتی حقایق تاریخیه اسلامییه واقف اولانلرجه معلوم در. عباسیلرک بدایت سلطنتلرنده مدنیت اسلامییه نك واصل اولدینی درجه موفقیته ایرانیلر طرفدن خیلی غیرتلر ابراز ایدنلر ظهور ایتدی: حقایق ولدنیات اسلامییه نك کشف وانبساطنه، حکمت وغوامض قرآنییه نك توضیح واتیاننه، قوانین شرعییه نك تکوین وتدویننه برچوق خدمتلر ایتشلددر. علمای شرعییه نك و امام فخر رازی، کشاف،

جلال الدین رومی وسائر حضراتی کي برچوق مفسرین کرامتکده ماوراءالنهره منسوب اوله رقی ایرانی الاصل اوله لری وعلی العموم ایرانیلرک بتون علوم وفنون اسلامییه نك ترقی وتعالیسی یولنده مبذول اولان خدمات برکزیده لری صحائف تاریخ اسلامییه ده مثبت اولقله شو قومک بتون عالم اسلام عنندده بر موقع مخصوص حائز اولدقلمینه دلیل در.

ثالثاً حساس وسریع الانفعال بر طبیعتیه مالک اولان بوقومک فطرتاً واسع بر قوه تخیلیه، بر جوهر ادراک ومفکره یی حائز اولدینی ایچون عالم اسلامده بر موقع مخصوص کسب ایتمه سی بک طبیعی ایدی. عباسیلرک اوائل سلطنتلرندن بری آسیای اسلامییه سرزده ظهور اولان مسائل حکمییه وفلسفییه نك، افکار علمییه وفیه نك، ومع التأسف طرق مختلفه دینییه نك قسم اعظمی همان ایرانده وایرانیلر طرفدن ایجاد ونشر ایدیلشدر. فرقه متکلمه معتزله و اشاعره، طریقت صوفیه، زیدیه، اسمعیلیه، باطنی، فدائی، کریم، خانی، شیخی، بابی وسائر کي مذاهب مختلفه نك منشاء ومبدائی همان ایراندر خلاصه ایران آسیای اسلامی تاریخنده دائمی جوش وخروشه بولنان بر منبع حالنده در. آسیا ملل اسلامییه سی آراسنده استعماجله عمومیت درجه سی کسب ایتش اولان لسان فارسی ده ایرانیلرک بوکي بر رول اوینامه لرینه مساعد بولمشدر. ایرانیلرک قوه دماغیه لرندن نه چیقارسه بر سرعت الکتریقیه ایله بتون عالم اسلامه انتشار ایدردی.

ثالثاً سلاله صفویه نك ایام جلوسنه قدر ایران وجود اسلامک بر عضو غیر منفکی وغیر منفردی عد ایدیلر ایدی. یالکمز شو سلاله بر الحاق واهی تخیلاته قایسه لرق ایرانی وجود اسلامدن صفوی سلاله سنك منافع ذاتیه وخصوصیه سی ایچون تفرید وتجربید ایتدیردی. لکن چوق زمان کچمه دی که نادر شاه کي داهی لر ظهور ایدرک عالم اسلامک دوجار اوله کلدیکی شو انفراق وافتراک نه کي نتایج تولید ایده چکنی اکلایوب یکی دن اتحاد واتفاق اساسلرینی استحضاره چالشدیلر که بوکون بمنه تعالی شو فکر بتون افکار مسلمینده جایگیر وبرقراردر.

لکن سلاله صفویه نك ظهورندن داها بر چوق قرن اقدم ایران تاریخنده نتیجه اعتباریله بیوک ومهم بر واقعه ظهور ایتدی. شو واقعه ترک اقوامنک آسیای وسطی طرفندن یواش یواش ایلریله یه رک ایران طوغرو یورومه لری وایرانیلر ایله امتزاج واختلاط ایتمه لیدر.

ثالثاً اوتهدن بری ترک قومی فارس قومنه ییانجی دکل ایدی. کچن نسخه ده بیان ایتدیکنمز کي داهی عظیم فردوسینک «هومه ر» نك «ایلیادا» سنه مقابل اوله جق درجه ده تصنیف ایتدیکی «شاهنامه» نك رکن واساسی همان فارس قومنک، ترک قومی ایله پنجه لشمه سی توصیفدن عبارتدر. دیمک که فارسیلر ترکلری تامیلا عیسادن بر قاج یوز سنه اول بیلوردیلر. حتی اروپا مستشرقلرینک ایرانده اجرا ایتدکلری حفاریات وکشفیاتدن اکلاشیلدینی وجه ایله تاریخک

نظر دقت و حیرتی جلب ایدم چک بر نقطه در که ترکار جنکیز و تیمور لنگک استیلای آفت امیز لریدن بر چوق زمان اول صرف بو حلول مدنی سایه سنده بلا محاربه و مقاتله خلافتک بتون جهت شرقی سنی استیلا ایتمشلردی . تاریخ عمومیسده بویه بر حادثه از کوریلور و ترک قومنک تدویر امور اداره و سیاستده نه درجه لرده فطرتاً مستعد اولدینی ایشه شو مثالدن دخی آ کلاشیلور .

هر نه ایسه : عباسیلرک واسطه سلطنتلرنده بتون ایران و شمدیکی ماورای بحر حزر ایله افغانستان ترکارک ید اداره سنه کچور . بورالرده حکومت ایدن ذوات ظاهراً خلیفه طرفندن تعیین ایدیورلر ایدیسده نفس الامرده مستقل و بلا واسطه اجرای امر ایدیورلردی .

ایشته ایرانک یکی دن احیای مغویسی بو سایه ده ممکن اولدی . زیر ترکار هر زمان و مکانده اولدینی کبی بوراده کنیدیلرینه مخصوص اولان و باشقه بر قومده کورلیان صفتلرینی ابراز ایتدیورلر . بوصفت-همان کنیدیلرینی کندی قومیت و جنسیتلرینی اونوتارقدار اسنده بولندقلری محیطک، هر و قک، اقوامک نفعنه، بقاسنه ترقی و تعالی سنه چالشمقدن عبارتدر . ترکار آمر اولدقلری قوملری ترکارک-دیرمهک چالیشه حق یرده دائماً کنیدیلرینی یرلی ایتمهک، یرلی لک رنگینی، روحی کسب ایلکه بذل غیرت ایتمشلردر! شو علوجناب شوفطانت کنیدیلرینه بهالی اوتوردیسده . بر چوق ملل و اقوامک بقا و دوامنه سبب اولدی! شوفکر مزی کله چک مقاله مزده تفصیلاً بیان ایدرز .

احمد آقاف

تورکلر واسلاولر

وقایعک تفرعانه چوق قاپیلما یوب، هیئات عمومی سی احاطه لی بر نظرله قاورانمه چالیشسه، تاریخده غیر منقطع، عظیم جریانلر کورمک قابل اولور . مثلاً عالم اسلام ایله عالم نصرانیتهک مصارع سی، تازمان پیغمبریدن، بو گونه قدر، بلافاصله دوام ایدیور . موحدین باشلیجه ایکی قولدن خرسیتیان دنیاسنه هجوم ایتمشلردی . جنوب قولی، مصردن، بلاد بربریدن، مغربدن یورویه رک جبل الطارق کچوب، قاتولوق اوروپای اسپانیا و فرانسه ده یکمشدی؛ شمال قولی ایسه، سوریه و اناطولیدن ایلروایه رک، بوزازلری کچوب، اورتودوقس اوروپانک مرکزی اولان ییزانسی ضبط ایتمش و بر آزدکله ندکدن صوکره، طونه مجراسی بویونجه حرکت مظفرانه سنده دوام ایدم رک، غربی روما قیصر لکنک وارثی مقدس روما جرمن ایمپراطور لکنک پایتختلرندن برینی تهدید ایشدی . لکن بوا یکی تعرض قولی، نهایت پواتیه و ویانده یکیه رک رجعت مجبور اولدیور . عالم نصرانیت رجعت ایدن مسلمانلرک آرقه لرینی براقیدرق، تعقیبه قویولدی، بورجمت و تعقیبی حالا بوکون بیله کور یورز: مغرب مسلمانلرینک فرانسر و اسپانیول قوه متفق سنه قارشی وطنلرینی مدافعه یه چالیشمه لر ی غرب قولنک، عثمانیلرک اوروپاده کی صوکره موصلرینه، یعنی ماکیدونیا و کریده دیش و طرناقلریله

خبر و یردیکی زمانلردن ده بر چوق عصر اول ایرانک جنوبی ترک قومی طرفندن مسکون اولمه سنی و حتی حروف میخی دنیلن الفبائی ایجاد ایدن بو قوم اولدینغی انبات ایدم و نایق الله ایدمشدر .

لکن ساسانیان سلاله سنک ظهور یله تا اسلامیتک ایرانده دخولندن بر قاج عصر صکره لرینه قدر ایرانیلر ایله ترک اقوامی اراسنده کی علاقه و ارتباطه دائر المزده بر وثیقه یوقدر . عادتاً علاقه و ارتباطک منقطع اولدینغه انسانک حکم ایدم چکی کلیر . هر نه ایسه تاریخ هجرتک اوچنچی قرننده ترک اقوامی ایله عالم اسلام اراسنده علاقه و ارتباط اساسلری وضع ایدیور . عربلر ماورای النهر و ترکستان طرفلرنده اجرا ایتدکلری غزوات اثناسنده ترک اقوامنه تصادف ایدم رک بونلر ایله چارپشمه یه باشلیورلر . ترکارک انشای محاربه ده ابراز ایتدکلری جلادت و شجاعتی، معاملات شخصی ده کوستردکلری صفوت و منات اخلاقیه لرینی تقدیر ایدیورلر . ترکارک تربیه و حسن معاشره لرینه، محسنات و فضائله مفتون اولیورلر . عربلر ایله برلکده چالشمقده بولنان فارسلی لرده عین حسیه مغلوب اولیورلر: شو قدر که انشای محاربه ده الله ایدیلن ترک اسیرلری الیو کسک فیثاته صاتیورلر . سلاطین، امراء، اعیان، اشراف اولرنده ترک جاریه لر ی، ترک کوله لر ی بولندرمق له یک دیگر لرینه مفاخرت و مسابقت ایدیور دیور . حافظ شیرازینک بر چوق قطعه لر ی واردر که ترکارک تا سکی دن بری حسن جمال و نزاکت معاشرت ایله مشهور اولدقلرینه دلالت ایدر . شو قدر که بوکون ذهنلرده جایگیر اولان و کویا ترکارک یالکز باشقه عربلر ایله اختلاط و امتزاج ایدم رک کسب نزاکت ایتمش اولدقلری فکری، تا اساسدن یا کلش اولدینی اشکاردر . ایشه شو اسیرلر، شو جاریه لر اغیا و اعیان اولرنده تربیه ایدیلر رک بر چوق صنایع نفیسه یه آلدیر یله رق مغنیه و مربیه لکه مأمور ایدیور دیور . کیت کیده اسیرلرک عددی تزايد ایتدی . ترکارک ایله عالم اسلام اراسنده علاقه و رابطه صیقی لشدی . یواش یواش ترکلر کندی لکلرندن عالم اسلامه طوغرو یورومک باشلا دیور . انحطاط و انحرافه یوز چویرمش عباسیلر کنیدیلرینی حفظ و وقایه ایچون ترکارک رشادت، صداقت و صفوتندن استفاده یولی دوشوندیلر . ترکارکدن کنیدیلرینه منسوب و سرای خلیفه یی محافظه ایچون بر آلا ی تشکیل ایتدیور : شو الای مرور زمان و انحطاط اخلاق سایه سنده کسب نفوذ ایدم رک زمام اموری الارینه کچوردی : بر زمان کلدیکه بغدادده خلیفه لر ترک الای ضابطانی اللرنده اسیر و آلت اولدیور . کیمی ایسترسه خلع و کیمی ایستلرسه اجلاس ایتدیور دیور . شو ضابطان بالطبع ماورای النهرده و ترکستانده بولنان وطنداشلی ایله علاقه ده، رابطه ده بولنیور دیور . بونلری خلافه طوغرو جلب و دعوت ایدیور دیور . بونکله برابر کندی ارالرندن لیاقت و استعداد ایله تمیز ایتش ذواتی ولایتلره، مملکتلره امیر، حاکم تعیین ایتدیور دیور . ایشه بتون شو حرکات و معاملات ماهرانه و عاقلانه سایه سنده درکه سلطنت عباسیه نک واسطه طوغرو خلافتک تام شرق جهتی ترک ید اقتدارنده کوریورز . برمدقق تاریخینک